

Sygn. akt IV U 256/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2017 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Maja Snopeczyńska

Protokolant : Karolina Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 listopada 2017 roku w Ś.

sprawy z odwołania **I. M.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

w sprawie (...)

o zwrot zasiłku chorobowego

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. w sprawie (...) w ten sposób, iż uchyła decyzję w zakresie odmowy prawa do zasiłku chorobowego i ustala brak obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego opisanego w tej decyzji.

UZASADNIENIE

Powódka I. M. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W. z dnia (...), zobowiązującej powódkę do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego, powołując się na okoliczność, że w dniu (...)roku miała urlop na żądanie u nowego pracodawcy nie posiadając dwóch zwolnień lekarskich.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu powołano podstawę prawną decyzji, podnosząc, iż powódka w okresie orzeczonej niezdolności do podjęcia pracy zarobkowej.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

Powódka I. M. zatrudniona była w Centrum Elektronicznych Usług płatniczych (...) Sp. z o.o. w (...) w okresie od (...)roku na podstawie umowy o pracę.

W okresie od (...) roku powódka miała orzeczoną niezdolność do pracy.

Od dnia (...) powódka podjęła zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w Centrum Rozliczeń (...) SA w R., jako datę rozpoczęcia pracy wskazano (...).

Z uwagi na orzeczoną niezdolność do pracy powódka w dniu (...)była na urlopie na żądanie.

Decyzją z dnia (...) organ rentowy odmówił powódce prawa do zasiłku chorobowego za okres od (...) oraz zobowiązał ją do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za w/w okres w kwocie (...)

Dowód: - akta ZUS – w załączeniu,

- umowa o pracę k. 3-4

- zeznania powódki k. 16, płyta CD k.17

- karta urlopową k. 20

W tak ustalonym stanie faktycznym

sąd zważył:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 121 ze zmianami) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Zgodnie zaś z art. 84 ust 2 powyżej cytowanej ustawy za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważane są:

1) świadczenia, które zostały wypłacone pomimo zaistnienia okoliczności powodujących:

a) ustanie prawa do świadczeń,

b) wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części,

jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Przepis ten, ustanawiając obowiązek zwrotu świadczenia przez osobę, która pobrała nienależne świadczenie, wskazuje istotną cechę nienależnie pobranego świadczenia w ujęciu u.s.u.s, tj. świadomość (złą wiarę) osoby pobierającej świadczenie co do nieprzysługiwania tego świadczenia w całości lub w części od początku albo w następstwie później zaszłych zdarzeń. Obowiązek zwrotu świadczenia obciąża więc tylko tego, kto przyjął świadczenie w złej wierze, mając świadomość jego nienależności. Dotyczy to zarówno osoby, która została pouczona o okolicznościach dotyczących braku prawa do pobierania świadczenia (art. 84 ust. 2 pkt 1 u.s.u.s.), jak i osoby, która uzyskała świadczenie na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenie (art. 84 ust. 2 pkt 2 u.s.u.s.). Świadomość nienależności świadczenia może mieć źródło w pouczeniu udzielonym przez organ rentowy co do okoliczności powodujących konieczność zwrotu świadczenia bądź też może wynikać z zawinionego działania osoby, która spowodowała wypłatę świadczeń.

W orzecznictwie sądowym, dotyczącym problematyki zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, ugruntowany jest pogląd o możliwości domagania się przez organ rentowy zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tylko wówczas, gdy ubezpieczonemu można przypisać złą wolę, przy czym dla ustalenia obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, decydujące znacznie ma świadomość i zamiar ubezpieczonego, który pobrał świadczenie w złej wierze.

W niniejszej sprawie nie można uznać, by powódka pobrała świadczenie w złej wierze. W tym miejscu wskazać należy, że pouczenie osoby pobierającej świadczenie o okolicznościach powodujących ustanie prawa do świadczenia albo wstrzymania wypłaty świadczenia w całości lub części ma doniosły charakter z uwagi na fakt, iż przesądza o świadomości ubezpieczonego pobrania świadczenia bez podstawy prawnej. Powinno ono zawierać informację o okolicznościach, których wystąpienie spowoduje brak prawa do świadczenia lub wstrzymanie jego wypłaty w całości lub części oraz zobowiązanie powiadomienia organu rentowego o zajściu ww. okoliczności. Obowiązek udzielenia pouczenia obciąża organ rentowy, który w przypadku sporu zobowiązany jest do wykazania skutecznego doręczenia prawidłowego pouczenia adresatowi. W przypadku braku potwierdzenia doręczenia przesyłki zawierającej stosowne pouczenie organ rentowy skuteczność doręczenia może wykazywać innymi dowodami.

W niniejszej sprawie powódka nie kwestionowała faktu podjęcia zatrudnienia z dniem (...), jednakże jak sama przyznała nie miała świadomości wynikających z tego faktu konsekwencji, pierwszy raz zmieniała pracę i zmiana ta nastąpiła w okresie przebywania na zasiłku chorobowym. Strona pozwana nie wykazała natomiast, aby powódka pouczona została o braku prawa do pobierania świadczeń, bowiem w aktach organu rentowego brak jest jakiegokolwiek decyzji zawierającej pouczenie, z którego wynikałoby kiedy i w jakich okolicznościach następuje zwrot nienależnie pobranych świadczeń.

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2016r, poz. 372 z późn. zm). W tym miejscu wskazać należy, że pracą zarobkową, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach, jest każda aktywność ludzka, niezależnie od stosunku prawnego, w ramach której jest realizowana, skutkująca uzyskaniem dochodu. Na gruncie tej przesłanki nie ma natomiast znaczenia czy konkretna praca podejmowana jest w celu zarobkowym, a więc, czy osiągnięcie dochodu było głównym motywem jej podjęcia (zob. A. Rzetecka-Gil, Komentarz do art. 17 [w:] Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Komentarz, Warszawa 2009, pkt 5). Spełnienie wspomnianej przesłanki było wielokrotnie przedmiotem oceny zarówno ze strony Sądu Najwyższego, jak i sądów powszechnych. Na tym tle dominuje podejście przypisujące zarobkowy charakter każdej działalności przynoszącej jakikolwiek dochód. Nie dotyczy to jedynie sporadycznych, incydentalnych i wymuszonych okolicznościami przejawów aktywności zawodowej (por. m.in. wyroki SN z: 5 kwietnia 2005 r., sygn. akt I UK 370/04, OSNP nr 21/2005, poz. 342; 12 maja 2005 r., sygn. akt I UK 275/04, OSNP nr 3-4/2006, poz. 59; 5 października 2005 r., sygn. akt I UK 44/05, OSNP nr 17-18/2006, poz. 279; 15 czerwca 2007 r., sygn. akt II UK 223/06, OSNP nr 15-16/2008).

Na gruncie art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach odrębnie ocenia się spełnienie przesłanki polegającej na wykorzystywaniu zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. Chodzi tutaj - ogólnie rzecz ujmując - o takie działania, które są nieodpowiednie dla osoby chorej i mogą wydłużać okres pozostawania na zwolnieniu. Są to także wszelkie działania utrudniające proces leczenia i rekonwalescencję (por. wyrok SN z 14 grudnia 2005 r., sygn. akt III UK 120/05, OSNP nr 21-22/2006, poz. 338). Natomiast w niniejszej sprawie powódka podjęła pracę jedynie formalnie, gdyż faktycznie rozpoczęła świadczenie pracy w dniu (...) roku. Powódka zeznała bowiem, że chciała być w porządku i wiedząc że ma zwolnienie lekarskie na dzień (...) roku złożyła podanie o urlop na żądania na ten dzień i przebywała na urlopie. Okoliczność ta wynika także z przedłożonej przez powódkę kopii karty urlopowej.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na stwierdzenie, że formalne podjęcie pracy w ostatnim dniu zwolnienia lekarskiego spełniało przesłanki do utraty zasiłku chorobowego, czy też nie sprzyjało powrotowi do zdrowia powódki.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż brak było podstawy do odmowy prawa do zasiłku chorobowego i zobowiązania powódki do zwrotu świadczeń i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję.